

Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021

2021 dsc 1

RHAN 1

ETHOLIADAU

Trosolwg o'r Rhan

1 Trosolwg

Mae'r Rhan hon—

- (a) yn darparu ar gyfer estyn yr hawl i bleidleisio mewn etholiadau llywodraeth leol i gategoriâu newydd o bersonau (adrannau 2 i 4);
- (b) yn darparu ar gyfer dwy system ar gyfer ethol cynghorwyr i brif gynghorau (y system mwyafrif syml a'r system pleidlais sengl drosglwyddadwy) ac yn gwneud darpariaeth ynglŷn â pha system sy'n gymwys i unrhyw gyngor penodol (gan gynnwys pŵer i unrhyw gynghorau benderfynu pa un sy'n gymwys) a'r pwerau i wneud rheolau ar gyfer yr etholiadau hynny (adrannau 5 i 13);
- (c) yn darparu ar gyfer newid y cylch etholiadol ar gyfer etholiadau llywodraeth leol o bedair blynedd i bum mlynedd (adrannau 14 i 16) ac estyn y pŵer i newid diwrnod arferol etholiadau lleol yng Nghymru (adran 17);
- (d) yn darparu ar gyfer cofrestru etholwyr llywodraeth leol heb gais (adran 18);
- (e) yn gwneud darpariaeth ynglŷn â chymhwysiad person i gael ei ethol a dal swydd fel aelod o awdurdod lleol (adran 19);
- (f) yn gwneud darpariaeth ynglŷn ag anghymhwysiad person rhag cael ei ethol neu ddal swydd fel aelod o awdurdod lleol (adrannau 20 a 21);
- (g) yn gwneud darpariaeth ynglŷn ag arddangos dogfennau mewn etholiadau lleol (adran 22);
- (h) yn gwneud darpariaeth ynglŷn â thalu am wariant swyddogion canlyniadau (paragraff 2(5) o Atodlen 2).